

Hyvä johtaminen

2.9.2021, Etäkoulutus
Uudenmaan alueyhdistys,
Lähijohtajille

Ennakkokysymyksiä

1. Mitä esihenkilöt ajattelevat koronaan liittyvästä yhteisestä neuvontapalvelusta?

1. Odotan tilaisuudelta nimenomaan päiväkodin toiminnan kannalta merkityksellisiä asioita.

1. Toivon näkökulmaa myös lukiokoulutukseen, maksuttomuuteen, sen tuomiin velvollisuuksiin. Ei vain peruskoulun näkökulmaa.

Ajankohtaista

Harvinaisen vaikea neuvottelukierros on alkamassa, valmistautuminen käynnissä

- OVTES sopimuskausi loppuu 28.2.2022.
- Tilannekuva on harvinainen, paljon ennen kokematonta
 - Korona, yhtenäisyys valtakunnallisesti?, työntajaliitot, uusia rakenteita, sote-sopimus, jne.
- Talous kasvaa ja kehittyy vahvasti
- Julkinen talous jatkaa heikentymiskehitystä, velka kasvaa
- Työttömyyden kasvu kääntynyt nopeasti työvoimapulaan, joka jarruttaa talouskasvua, silti työttömiä valtavasti, kohtaanto yms
- Koronan esiin nostamaa painetta työoloissa ja jaksamisessa

Kunta-alan sopimusmuutokset: lähes 200 000 palkansaajan virka- ja työehtosopimukset vaihtuivat 1.9.2021

- Kunta-alan virka- ja työehtosopimuskentässä tapahtui merkittävä muutos 1. 9.2021, kun noin 180 000 sosiaali- ja terveysalan palkansaajaa siirtyi Kunnallisesta yleisestä virka- ja työehtosopimuksesta uuteen SOTE-sopimukseen.
- **Samaan aikaan siirtyivät myös varhaiskasvatuksen opettajat kunnan yleisestä sopimuksesta opetusalan sopimukseen (OVTES).**
 - Siirron myötä varhaiskasvatuksen opettajat tunnustetaan vihdoin opettajiksi myös työmarkkinaneuvotteluissa. Lainsäädännön perusteella ja koulutuksensa sekä pätevyysvaatimustensa osalta he ovat olleet sitä jo pitkään, toteaa JUKOn hallituksen puheenjohtaja **Olli Luukkainen**.
- **Varhaiskasvatuksen opettajat** ovat jatkossa JUKOn ja Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n välisen **OVTES:n** piirissä.
- SOTE-sopimuksesta neuvottelevat palkansaajien julkisalojen pääsopijajärjestöt JUKO, Sote (Tehy, Super), JAU (JHL, Jyty) ja työnantajien KT.

Koronaepidemia kuormittaa edelleen

- Lukuvuosi alkaa jälleen epävarmoissa tunnelmissa.
- Rokotustahti tuo valoa tunnelin päähän, mutta tilanne on edelleen epävarma ja vaihtelee alueellisesti.
- Päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa varauduttava muuttuviin tilanteisiin, mikä aiheuttaa lisätyötä.
- Poikkeusolot, kuten etäopetus ja karanteenit, ovat aiheuttaneet oppimisen vajetta ja valtavaa kuormittuneisuutta niin oppijoissa kuin opetusalan henkilöstön parissa.

OAJ:n esitykset tilanteen helpottamiseksi

1. Rokotukset ovat tie ulos tilanteesta.
2. Etäopetusta ja karanteenioloja on pystyttävä välttämään kaikilla koulutusasteilla ja varhaiskasvatuksessa
 - Testaus- ja jäljityskapasiteetti tulee kohdentaa turvallisen opiskelun takaamiseksi.
 - Pikatestaukset ja kattavat seulonnat organisoitava ja resursoitava.
3. Opetusalan esihenkilöille luotava neuvontapalvelu.
 - Kunnissa oltava taho, josta esihenkilöt voivat saada apua akuutteihin tilanteisiin.
 - Tartuntatauti- ja opetusviranomaisten yhteistyö sujuvaksi.
4. Viranomaisten viestintä on saatava selkeäksi, johdonmukaiseksi ja selkokielliseksi.
 - Koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien johtoa ei saa enää kuormittaa tempoilevalla ja ristiriitaisella viestinnällä.
5. Työnantajien vastuulla on selvittää työn vaarat ja haitat ja tehdä tarvittavat toimenpiteet työturvallisuuden parantamiseksi.

Oppimisvajeen korjaamiseen tarvitaan monivuotinen rahoitus

- Opettajien havainnot ovat selkeät – koronaepidemia on jättänyt jälkeensä selkeän oppimisvajeen, jonka korjaaminen on tärkeää ja vie aikaa.
- Kasvatus- ja koulutusalaalla muutokset tapahtuvat hitaasti.
 - Tarvitaan monivuotinen, ennakoitava rahoitus.
 - Tilannekuvakyselyn vastausten perusteella opettajien lisääminen on paras tapa paikata oppimisvajetta.
- Koronatukia myönnetty kunnille ja koulutuksen järjestäjille.
 - Rahat on kohdennettava opetukseen ja oppimisvelan paikkaamiseen. Hyvinvointivelkaa lyhennetään sote-rahoituksella.
 - Lomautukset estävä ehto toiminut hyvin.

Hallitusohjelmassa mainittu osaamisen ja oppimisen tiekartta eli Koulutuspoliittinen selonteko

- Selonteossa esitetään kohti 2040-lukua ulottuva **koulutuksen** ja tutkimuksen **tavoitetila** ja **linjataan tarvittavat voimavarojen, rakenteiden ja ohjauksen muutokset**
- Annettiin eduskunnalle huhtikuun alussa. Jatkokäsittelyä odotetaan syyskuussa.
- Selonteon merkitys ja vaikuttavuus epävarmaa
 - Mikä on poliittisten päättäjien, etenkin kansanedustajien sitoutuminen selonteon linjauksiin? Toteutetaanko linjauksia jatkossa?
 - Selonteko valmisteltu pitkälti hallituspuoluevetoisesti, mikä murentaa sen merkittävyyttä tulevaisuudessa.
- Visiokuva on kannatettava
 - ✓ Keskeistä osaamis- ja koulutustason nostaminen sekä tasa-arvo.
 - ✓ Tavoitteena koulutuksen rahoituksen turvaaminen ja tason nosto
 - ✗ konkretia, toimet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä mm. linjauksia riittävien resurssien turvaamisesta puuttuu.

Koulutuspoliittinen selonteko

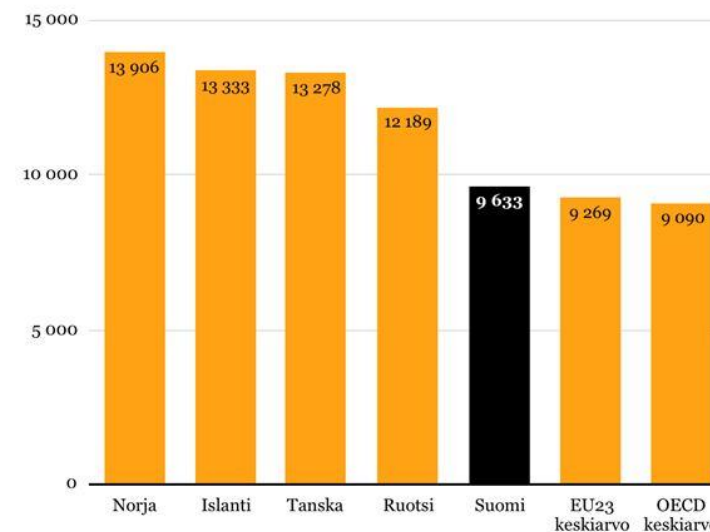

OAJ:n keskeisiä vaatimuksia selonteolle:

- Sitouduttava koulutuksen rahoituksen turvaamiseen ja tavoiteltava Pohjoismaiden tasoa.
- Tasa-arvo edellyttää selkeää normitusta, mm. velvoittavia laatukriteereitä kaikille koulutusasteille.
- Kelpoisuusvaatimusten taso säilytettävä ja korjattava puutteita
 - Varhaiskasvatuksen opettajille maisteritaso, kk-opettajille pedagogiset opinnot, esihenkilöille johtamisopinnot
 - Opettajarekisteri mm. opettajatarpeen seurantaan
- Yksilöllinen opetus on turvattava opettajamitoituksilla sekä vahvalla tuella vakasta toiselle asteelle.
- Vastaavia selontekoja laadittava 10 vuoden välein ja niiden toteutumista seurattava.

Perusopetukseen käytetty rahasumma

Euroa per oppilas, 2017

Lähde: OECD

Taulukko: Mustread kuntavaalikirje 22.1.

Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen "kokonaisuudistus"

- Koulutuspoliittisessa selonteossa yhdeksi toimenpiteeksi nimettiin varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen lainsäädännön kokonaisuus
- Maan hallitus käynnisti lainsäädäntöä ja rahoitusta kokonaisuutena tarkastelevan valmistelun keväällä 2021. Valmistelu jatkuu vuoden 2022 loppuun.
- OAJ vaikuttaa valmisteluun
 - Tavoitteena turvata tasa-arvoinen, laadukas ja riittävästi resursoitu varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus koko maassa.
- Keskeisiä teemoja valmistelussa tulevat olemaan ainakin:
 - rahoitusjärjestelmä, valtionosuudet sekä tasa-arvorahoitus (PD-raha tms.)
 - Velvoittavat laatukriteerit, kattava yhtenäinen tietopohja
 - Yhtenäinen opinpolun alku
 - Oppimisen tuki ja sen uudistaminen

Oppivelvollisuus uudistus

Mistä on oikein kyse? (linkki OAJ:n sivuille)

- Oppivelvollisuutta pidennettiin 16 vuodesta 18 ikävuoteen
- Samalla toisen asteen koulutus muuttui maksuttomaksi 20 ikävuoteen asti.
- Uusi nivelvaiheen opetus, tutkintokoulutukseen valmistava koulutus (vuodesta 2022 alkaen)
- Kunnan tehtävänä ohjata perusopetuksen jälkeen toiselle asteelle.
- Perusopetuksessa ja toisella asteella opintojen ohjausta tehostetaan

Uudistus ei tule valmiiksi kerralla.

- Valtakunnallisesti edistetään mm. eduskunnan lausumien toteutumista.
 - Tuen toimivuus, tukiopetus toisella asteella, ammatillisessa koulutuksessa oikeus lähiopetukseen, lukion laatukriteerit, rahoituksen riittävyyden seuraaminen ja siihen puuttuminen,

**Erityisen tuen oppilaista lähes
joka kymmenes jää vaille
toisen asteen opiskelupaikkaa.**

**Pelkän peruskoulun
varassa olevien
työllisyysaste on
vain 45 prosenttia.**

Koko väestön
työllisyysaste*
on 72 %.

*työllisten osuus 18–64-vuotiaista

Oppivelvollisuus uudistus voimaan 1.8.2021

Toimeenpanoon vaikuttaminen paikallisesti erityisesti näihin asioihin tärkeää:

- Rahoitus ja riittävät resurssit toimeenpanoon
- Esihenkilöiden työmäärän kasvu: riittävästi apulaisjohtajia
- Opinto-ohjauksen lisätarve: riittävä määrä opoja
- Oppimateriaalihankinnat: opettajien kuuleminen ja näkemysten huomioon ottaminen hankinnoissa
 - Opettajien tekijänoikeudet: opettajan ei kuulu tehdä materiaalia muille
- Laskuri helpottamaan kunnan velvoitteiden budjetointia
 - oaj.fi/oppivelvollisuus on sivulla laskuri, josta voi katsoa, mitä uudet velvoitteet oman kunnan tai koulutuksen järjestäjän osalta laskennallisesti tarkoittavat.

Varhaiskasvatuksessa uudistuksia

- 1.8.2021 voimaan hyviä uudistuksia
 - Päiväkodin henkilöstömitoituksesta poikkeaminen täsmentyi: ei saa poiketa henkilöstön poissaolojen takia (esim. sairastuminen, lomat, lomautukset, koulutukset)
 - Lisäksi OAJ vaatii henkilöstömitoituksen tarkastelun muuttamista päiväkotitasolta ryhmäkohtaiseksi.
 - **Ilmoitusvelvollisuus** (<https://minedu.fi/varhaiskasvatuksesta-kysyttya>)
 - Varhaiskasvatuksen henkilöstölle velvollisuus ilmoittaa epäkohdasta tai mahdollisen epäkohdan uhasta, joka koskee lapsen varhaiskasvatuksen toteutumista
 - Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluu varhaiskasvatuslain ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden vastainen toiminta
 - OAJ: henkilöstö koulutettava ja uudistuksen toteutumista seurattava
 - Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan voi selvittää myös alle 3 kk:n työsuhteissa.

Tästä linkistä kootusti **varhaiskasvatustietoa** mm:
https://minedu.fi/varhaiskasvatuksesta-kysyttya?fbclid=IwAR14xFz601ifzniQ1RLbo-V4gO_CLRxEtYPLJWwdaqUbSJxeah_oO_Rsj2g

- - linkit esiopetuskokeiluun ja vakalakiin
- - Ilmoitusvelvollisuus epäkohdista
- - Ilmoitusvelvollisuuteen liittyvät menettelyt
- - Ilmoitusvelvollisuus ja tietosuoja
- - Kysymyksiä henkilöstöstä
- - Henkilöstön kelpoisuusvaatimukset ja tehtävänimikkeet
- - Kysymyksiä sosionomin koulutuksen suorittaneilta
- Varhaiskasvatuksesta kysyttyä - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö

Varhaiskasvatuksessa uudistuksia

- **Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu käyntiin 1.8. (2021-2024)**
 - Kohti sivistyksellisiä perusoikeuksia
 - Edistää koulutuksellista tasa-arvoa
 - Opettajasaatavuus? Koulutusmäärien riittävyys yliopistoissa turvattava

Tulevat uudistukset

- Lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tuki
 - Lainsäädäntöä valmistellaan
 - OAJ vaatinut selkeää lainsäädäntöä lapsen oikeudesta tarvitsemaansa tukeen ja millaista tukea lapsi saa
- Yksityinen päiväkotitoiminta ilmoituksenvaraisesta luvanvaraiseksi
 - lainsäädäntöä valmistellaan (voimaan siirtymäajalla 2023-25)
 - OAJ kannattaa
- Laatu ja tasa-arvohankkeet etenevät Oikeus Oppia –kehittämishojelman mukana
 - Johtamisen kehittämisen toimenpiteiden edistäminen
 - Tavoitteena apulaisjohtajien lisääminen, johtajien tehtäväkokonaisuuksien kohtuullistaminen
 - Myönteinen erityiskohtelu (ns. positiivinen diskriminaatio eli PD-malli)
 - S2/R2-opetuksen kehittämisohjelma

HYÖDYNÄ SAK-TYÖAIKASI!

Opas varhaiskasvatuksen opettajien
suunnittelu-, arvointi- ja kehittämistyöajan
käyttöön sekä selvitys työaika koskevien
erityismääräysten toteutumisesta

LINKKI OPPAASEEN:

https://www.oaj.fi/globalassets/julkaisut/2019/hyodynnasak_tyoaikasi.pdf?fbclid=IwAR1ZskZo5bXc1BcaRaEKbZka0Itt6UzpmCi9jMt6UZRWtCty9EkQpkYP7SQ

FaceBook:

Timo mäki > Varhaiskasvatuksen
opettaja

Parhaat keinot varmistaa sak-työajan riittävyys:

- ① Sak-työaika varataan kulloinkin riittävän pitkä aika eikä sitä pilkota liian pieniin jaksoihin.
- ② Työnantajalla on selkeät ohjeet työaikaan koskevan erityismääräyksen soveltamisesta, ja ohjeet vastaavat keskustasolla sovittua sopimusmääräystä.
- ③ Päiväkodin johtaja tai lähiesimies vastaa työaika-johtamisesta eli työvuoroluettelojen laadinnasta.
- ④ Sak-työaika merkitään työvuoroluetteloon etukäteen.
- ⑤ Päiväkodissa on asianmukaiset työtilat ja -välineet, minkä lisäksi osan sak-työajasta voi tehdä kotona.
- ⑥ Varhaiskasvatuksen opettaja tietää, että hänellä on varhaiskasvatuslain mukaan kokonaisvastuu varhaiskasvatuksen pedagogisesta suunnittelusta, arvioinnista ja kehittämisestä.

Riittävän sak-työajan mahdollistajat:

Luottamusmiesten pitää huolehtia, että työnantajan laatimat työaikaohjeet vastaavat keskustasolla sovittua työaikamääräystä.

Työnantajien on huolehdittava siitä, että kaikki päiväkodin johtajat soveltavat annettuja ohjeita sovitulla tavalla.

Työnantajien pitää huolehtia myös päiväkodin johtajien ja varhaiskasvatuksen opettajien pedagogisesta osaamisesta sekä tiedottaa nykyisen varhaiskasvatuslain ja muiden säädösten tavoitteista ja velvoitteista.

Työnantajan laatiman varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman pitää vastata valtakunnallisia varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman perusteita.

Paikallisten yhdistysten kannattaa järjestää varhaiskasvatuksen opettajille, erityisopettajille ja päiväkodin johtajille tilaisuuksia, joissa entisestään vahvistetaan johtajuutta, pedagogista osaamista ja opettajuutta.

Perusopetus

- Arvioinnin uudistus jatkuu
 - **Arviointikriteerit päättöarvioinnin** osalta hyväksyttiin vuoden lopussa ja ne tulivat voimaan 1.8.2021
 - Tavoitteena saada vähimmäisosaamisenkriteerit myös 4. ja 2. luokalle
- Oikeus oppia –kehittämishjelma 20-22 (180 M€)
 - Tuen uudistaminen
 - Tehostetaan opinto-ohjausta
 - Pienennetään ryhmäkokoja
 - Vahvistetaan lukutaitoa
 - Lisätään demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta
 - Opettajien jatkuvaa oppimista tuetaan täydennyskoulutuksen kehittämishankkeella
- Harrastustoiminnan Suomen malli
 - Harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttamista valmistellaan työryhmätyössä.
 - Työryhmän tehtävänä on ehdottaa keinoja, joilla turvataan mallin pysyvyys sekä arvioida mallin laajentamismahdollisuuksia. Työryhmän työskentelyaika on 1.4.2021-31.12.2021.
- OAJ:n tavoitetta oman ryhmän tuntien lisäämisestä perusopetuksen tuntijakoon edistetään monella eri taholla mm. "Sitouttava kouluyhteisötyö"- hankkeen kautta
- Oppivelvollisuus uudistuksen myötä tehostettu opinto-ohjaus toteutuu yläkoulussa

Hyvä johtaminen perustuu työhyvinvointiin

Työsuojeluvastuu

Riskien ja vaarojen arviointi korostuu koronatilanteessa

Työelämäpalvelut
Työsuojaus ja työhyvinvointi

Työsuojelun tavoitteet

- Tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolot sekä tukea työkykyä.
- Työsuojaelu ei ole staattista vaan jatkuva prosessi
 - Jatkuva työympäristön tarkkailu, muutosten ennakointi ja epäkohtien korjaaminen sekä toimenpiteisiin ryhtyminen
 - Jokapäiväistä -> osa työntekoa -> luodaan työsuojelukäytäntöjä
- Työsuojaelu on yhteistyötä

Työsuojelun tavoitteet

- Jokaisen työyhteisössä toimivan on tunnettava oman työnsä ja työympäristönsä vaarat ja niiltä suojautumisen tavat.
- Työsuojaelu kuuluu jokaiselle, kaikilla on velvollisuus noudattaa työpaikan turvallisuusohjeita, ottaa huomioon vaaratekijät sekä ilmoittaa työympäristössä havaitsemistaan puutteista työnantajan edustajalle

Työturvallisuuslaki

- Lain tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ennalta ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden haittoja
- Työnantajan yleinen huolenpitovelvoite (TyöturvallisuusL 8§)
 - TA on tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä
 - Huomioitava myös henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat

Työturvallisuus

- Työturvallisuudesta huolehtiminen kuuluu sille, joka johtaa ja valvoo työtä ja jolla on myös todelliset toimivaltuudet vaikuttaa työturvallisuusasioihin.
 - Työturvallisuusvastuu kulkee linjaorganisaatiossa.
- Ylin johto huolehtii työpaikan työsuojelutoiminnan resurssien riittävydestä ja siitä, että työsuojelua voidaan työpaikalla tarvittavissa määrin toteuttaa.
- Esimiehet huolehtivat alaistensa turvallisuudesta ja terveydestä
 - Velvollisuus puuttua turvallisuuden vaarantumiseen päivittäisessä työssä.
 - Huomioitava kunkin työntekijän henkilökohtaiset edellytykset selviytyä työstä.

Työturvallisuus

- Keskeistä huolehtimisvelvollisuudessa on se, että työpaikan haitta- ja vaaratekijät on tunnistettu, selvitetty ja arvioitu.
- HR-organisaatio / työsuojeluorganisaatio huolehtii tarvittavien ohjelmien ja suunnitelmien tekemisestä (työsuojelun toimintaohjelma, työsuojelun toimintasuunnitelma, aktiivisen tuen malli ym.)
- Työturvallisuus varmistetaan työpaikkakohtaisella vaarojen ja riskien arvioinnilla.
 - Jatkuva tarkkailu, epäkohtiin puuttuminen sekä mahdollisuuksien mukaan riskien poistaminen/pienentäminen.

- Työnantajan on suunniteltava, valittava, mitoitettava ja toteutettava työolosuhteiden turvaamiseksi tarvittavat toimenpiteet
 - Vaara- ja haittatekijöiden syntyminen estetään
 - Vaara- ja haittatekijät poistetaan tai, jos se ei ole mahdollista , niin ne korvataan vähemmän vaarallisilla tai vähemmän haitallisilla
 - Yleisesti vaikuttavat työsuojelutoimenpiteet toteutetaan ennen yksilöllisiä
 - Tekniikan ja muiden käytettävissä olevien keinojen kehittyminen hyödynnetään

Yleinen huolehtimisvelvoite

- Työpaikan olosuhteiden terveydellinen merkitys arvioidaan työterveyden ammattihenkilöiden toimesta (työterveyshuolto).
- Työnantajan tulee tarkkailla toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveyteen.
 - Kiinnitettävä huomiota työyhteisön tilaan.
- Työn kuormittavuutta on tarkkailtava ja ryhdyttävä toimiin, jos havaitaan jonkun työntekijän kuormittuvan terveyttään vaarantavalla tavalla (fyysinen ja psyykinen kuormittavuus).
 - Kuormittumisen taustalla olevat syyt selvitettävä ja niihin on puututtava.

Yleinen huolehtimispitovelvoite

- Työnantajan on jatkuvasti tarkkailtava työympäristöä, työyhteisön tilaa ja työtapojen turvallisuutta. Työnantajan on myös tarkkailtava toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta työn turvallisuuteen ja terveellisyyteen.
- Työnantajan on huolehdittava siitä, että turvallisuutta ja terveellisyyttä koskevat toimenpiteet otetaan huomioon tarpeellisilla tavoilla työnantajan organisaation osien toiminnassa.

Työturvallisuuslaki 17§, yhteistoiminta

- Työnantajan ja työntekijöiden on yhteistoiminnassa ylläpidettävä ja parannettava työturvallisuutta työpaikalla.
- Työnantajan tulee antaa työntekijöille riittävän ajoissa tarpeelliset tiedot työpaikan turvallisuuteen, terveellisyyteen ja muihin työolosuhteisiin vaikuttavista asioista sekä niitä koskevista arvioinneista ja muista selvityksistä ja suunnitelmista. Työnantajan on myös huolehdittava siitä, että näitä asioita asianmukaisesti ja riittävän ajoissa käsitellään työnantajan ja työntekijöiden tai heidän edustajansa kesken.

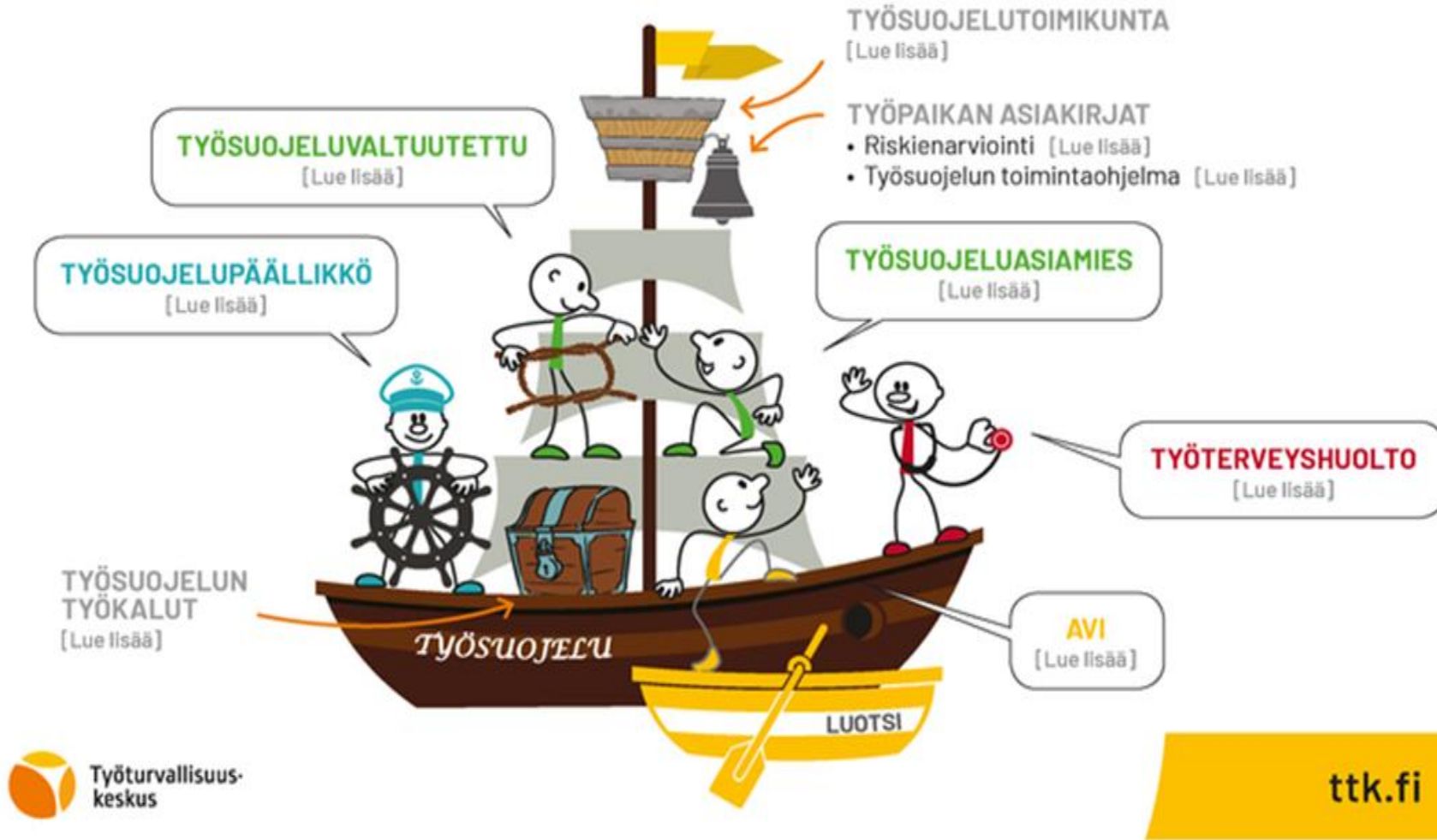

Työturvallisuuslaki 17§, yhteistoiminta

- Työntekijöiden on osaltaan toimittava työnantajan ja työntekijöiden edustajien kanssa lain mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Työntekijällä on oikeus tehdä työpaikan turvallisuutta ja terveellisyyttä koskevia ehdotuksia työnantajalle ja saada niihin palaute.

TYÖSUOJELUN YHTEISTOIMINTA TYÖPAIKALLA

Työn vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi

- Vaarojen selvittämisen periaate koskee kaikkia työnantajia
- Selvittämällä hyvissä ajoin työpaikan vaaratekijöitä ja arvioimalla riskejä, varmistetaan turvallinen työympäristö sekä terveelliset työolot
- Kiinnitetään huomiota **tapaturvan** vaaroihin, **psykososiaalisiin kuormitustekijöihin, epäasialliseen kohteluun** sekä fysikaalisiin ja kemiallisiin/biologisiin vaaratekijöihin

Riskienarviointi jatkuvaa suunnittelua, toimintaa, seuranta ja arviointia

Riski on vaaratilanteen
aiheuttamien
vahinkojen
vakavuuden ja
todennäköisyyden
yhdistelmä.

Työsuojelun yhteistoiminta
Työsuojelun toimintaohjelma
Riskiarvioinnit ja suunnitelmat

Riskienhallinta on systemaattista työtä
toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi ja
henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Riskienhallinta tarkoittaa kaikkea
työpaikalla tehtävää toimintaa riskien
pienentämiseksi tai poistamiseksi.

Turvallinen ja terveellinen
työpaikka

Korona

Toimitilat ml sisäilmasto

Fysikaaliset vaaratekijät

Fyysinen kuormittuminen

Psykososiaaliset kuormitustekijät

Kemialliset ja biologiset vaaratekijät

Organisaation ja henkilöstön
toiminta

Mikäli vaaroja ei voida kokonaan
poistaa, arvioidaan niiden
merkitys työntekijälle

Etätyö ja työmatkat

Turvallisuus

Tapaturman vaarat

Kuormittuminen

Epäasiallinen kohtelu

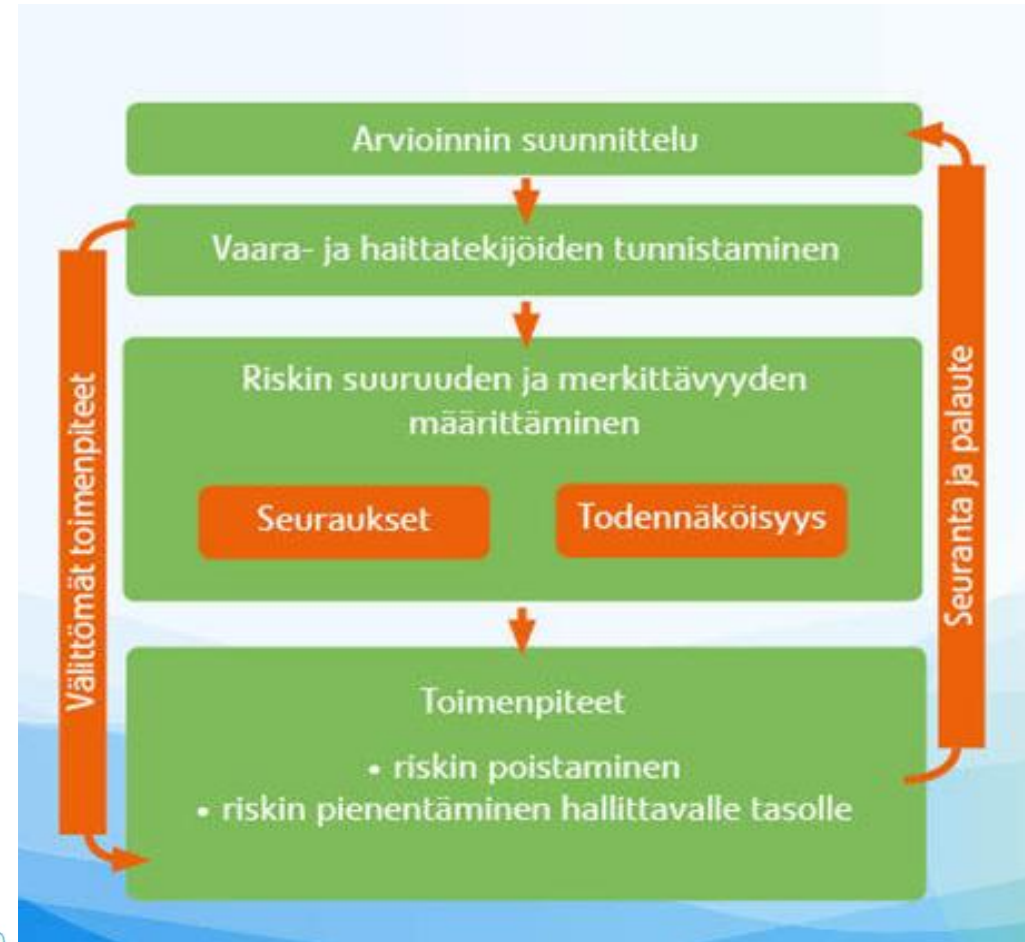
Uupuminen

Jne.

Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi 10 §

- ”Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle.”

Riskin suuruus	Tarvittavat toimenpiteet riskin pienentämiseksi
Merkityksetön riski	- Riski on niin pieni, että toimenpidettä ei tarvita
Vähäinen riski	- Toimenpiteitä ei välttämättä tarvita - Tilannetta tulee seurata, jotta riski pysyy hallinnassa
Kohtalainen riski	- On ryhdyttävä toimenpiteisiin riskin pienentämiseksi - Toimenpiteet tulee mitoittaa ja aikatauluttaa järkevästi - Jos riskiin liittyy erittäin vakavia seurauksia, on tarpeen selvittää tapahtuman todennäköisyys tarkemmin.
Merkittävä riski	- Riskin pienentäminen on välttämätöntä. - Toimenpiteet tulee aloittaa nopeasti. - Riskialtis toiminta pitää saada loppumaan nopeasti eikä sitä saa aloittaa ennen, kuin riskiä on pienennetty
Sietämätön riski	- Riskin poistaminen on välttämätöntä. - Toimenpiteet tulee aloittaa välittömästi. - Riskialtis toiminta tulee keskeyttää eikä sitä saa aloittaa, enne kuin riski on poistettu

Toimenpiteet: valinta ja toteuttaminen

- Toimenpiteiden valinnassa huomioitava
- Vaarojen välttäminen
- Vaarat, joita ei voida välttää
- Vaarojen torjuminen syntyvaiheessa
- Työn sopeuttaminen yksilöllisesti
- Vaarallisten tekijöiden korvaaminen vähemmän vaarallisilla
- Tekniikan huomiointi ja kehitykseen sopeutuminen
- Ennaltaehkäisevän toiminnan kehittäminen
- Yleisten toimenpiteiden ensisijaisuus yksilöllisiin nähden
- Työntekijöiden ohjeistaminen

Korona- vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi

- Koronan tartuntavaara pitää huomioida työpaikkojen vaarojen tunnistamisessa ja riskien arvioinnissa
- Jotta toimenpiteet kohdistuvat oikein, niin niiden tulee perustua vaarojen tunnistamiseen ja riskin arviointiin
- Työterveyslaitoksen sivuilta löytyy ohjeita koronan osalta tehtävään vaarojen tunnistamiseen ja riskin arviointiin
 - <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-varhaiskasvatus-perusopetus>
 - <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-riskien-arviointi>
 - <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-yrityksille>
 - <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirus/ohje-henkisen-hyvinvoinnin-tueksi>

